

TORONTÁL

POLITIKAI NAPILAP.

Felelős szerkesztő: Dr. Brájer Lajos.

Nagybecskerek, 1898.

XXVII. évfolyam, 161. szám.

Hirdetési árak:

Egész évre ——— 12.
Félévre ——— 6.
Negyedévre ——— 3.
Egy órára ——— 1.
— Egyes szám ára 4 kr. —

Hirdetések

a kiadóhivatalban fogadtatnak el.
Azonkívül az összes hirdetés-
irodáknak.

Megjelenik mindennap

vasár és ünnepnapok kivételével.

Hétfő július 13.

A kormány akciója.

Nagybecskerek, július 13.

Az utolsó minisztertanácsnak egyik legfontosabb tárgya az az akció volt, melyet a kormány a jégverés által meglátogatott mezőgazdák felsegítése végett indított. Ugyanazon napon a károsult gazdák egy nagyobb küldöttsége is járt dr. Darányi Ignác földművelésügyi miniszternél, hogy elpanaszkodják neki szomorú helyzetüket és segédelmet kérjenek, mert különben tönkre kell menniök. A szegények igen le voltak sujtva és gyalog tették meg a hosszú utat a Dunán tuli megyékből, úgy hogy Budapestén más irányban is kellett róluk gondoskodni.

A minisztertanács elhatározta, hogy a kereskedelemügyi miniszter a jégverte vidékeken azonnal kezdesse meg a nagyobb szabású utak és vasutak építését, hogy a szűkölködő gazdák napszámmal kereshessék meg a létfenntartásukra szükségeseket és azt is megszerezhessék, amitől az elemi kártételek megfosztották őket.

A belügyminiszter ott, ahol szükségesnek mutatkozik, pénzzel fogja segíteni a szűkölködőket és gyámoltalanoakat és e módon enyhíti a nyomort és szükségét.

A pénzügyminiszter az elemi károk felbecslését sürgeti, hogy e becslések alapján leirathassa az adókat, ezenfelül azokon a jégverte vidékeken, hol legnagyobb a szükség, rögtön felfüggesztette az adóvégrehajtásokat.

A földművelésügyi miniszter intézkedett, hogy azokon a vidékeken, ahol a jég elverte a termést, nyári vetőmagot osszának ki a gazdáknak. Az illető megyékből bekérték a kárfelvételeket, hogy vetőmagot lehessen oda küldeni, minek folytán Veszprém és Fehér vármegyékben már meg is kezdték a köles- és muhar-

magok szétosztását és elvetését. Intézkedett továbbá a földművelésügyi miniszter, hogy azokon a szerencsétlen vidékeken a szűkölködő gazdáknak vetőmag beszerzésére kölcsönt engedélyezzenek és osszának ki. E célra elég nagy összegek állanak a miniszter rendelkezésére, melyeket a minisztertanács engedélyezett. Ezenkívül elrendelte a miniszter, hogy a vízszabályozási munkálatok újból megindítsanak és e munkálatok egy minisztertanácsi határozat folytán f. hó 20-án már tényleg meg is kezdődnek, hogy keresethez jusson a szegény nép, melyet keze munkájával szerez és amely elég lesz arra, hogy jóvátegye a zivatározkozta károkat.

Röviden elolvadva ez a tartalma annak az akciónak, melyet a kormány a jégkárok enyhítése végett megindított.

A teljes kárt — igaz — nem lehet jóvátenni és nem lehet minden könnyet felszárítani, melyet egész vagyonok elvesztése sajtól ki a szegény, keservesen sujtott mezőgazdák szeméből; de a szükségét enyhíteni, a nyomort csillapítani igenis lehet és a kormánynak itt elsőrendű alkalmat volt bebizonyítani, hogy feladata magaslatán áll és hivatva van rá, hogy az ország élén vezesse az ügyeket. És ha a mondottak után szabad állítani, hogy a kormány teljesítette kötelességét, ezzel megadtuk neki a legnagyobb dicséretet, mely őt a fenforgó körülmények közt gyors és erélyes intézkedéseiről méltán megilleti. A dicséretet és elismerést megadják neki az általa nyújtott segélyezések ellenértékeképp maguk a szűkölködők is, de az egész nemzet, mely most újból meggyőződött, hogy mily igaztalanul illeték ezt a kormányt ellenségei egyebek közt a szivtelenség vádjával is, szívesen és mélyen megindult szívvel megerősíti a szűkölködők dicséretét és elismerését.

HIREK

Tájékoztató.

Július 21. A Torontalm. közművelődési egyesület közgy.
Július 25. Torontalmegyei orvos-egyesület közgyűlése
Július 29. A közg. bizottság ülése.

A villamos világítással ellátott gőzfűtő reggeli 6 órá-
tól nyitva van: nők részére kedden és pénteken délután
5 óráig; minden délután zuhanyfürdő.

— Személyi hír. Rónay Jenő főispán ma el-
hunyt nagyénje temetésére Kis Zomborba utazott.

— Hírek a klerusból. Dessewffy Sándor
megyei püspök a következő segédlelkészeket
disponálta: Holczinger Adámot Tébára, Scabó
Márton Perjámosra, Karl Józsefet Lovrinra,
Jung Miklóst Bogárosra, Bezdán Jánost Németh-
Eckérra, Bunner Jakobot Gyarmathára, Gehl
Otmárt Elekra, Kern Agostont Stajerlakra,
Prileszky Zoltánt Karánsebesre, Telbisz Jánost
Csákovára, Ferenczy Gyulát Szakálházára, Dudra
Andrást Battonyára, Haák Edét Nagykikindára,
Packi Pétert Billédre és Gaál Istvánt Török-
Becsére. Az újonnan felszenteltek közül csak
kettő nyert diszpozíciót és pedig Rigó Sándor
T. Rákásra és Schleich Domonkos Szeged-felöl-
központra segédlelkésznek. A megyés püs-
pök továbbá Bucheker Mihály negyedéves theo-
logust püspöki aktuáriussá nevezte ki. A dispo-
náltak augusztus 1-én foglalják el új helyüket.

— Névmagyarosítás. Grób Hugó gyer-
tyámai m. á. v. hivatalnok, nemkülönben kis-
koru Béla nevű fia vezetéknevének Vihar-ra,
Heim János karlovai pályőr nevének pedig
Horvát-ra kért átváltatását a belügyminis-
teri rendelettel megengedtetett.

— A keskenyvágyú vasut. A nagy-
becskerek—sombolyai keskenyvágyú vasut
építése rohamosan közeledik a befejezéshez. A
sínpárok a hegyparti állomástól kezdve az ara-
dáci utcán, Gizella parton a zárdáig már le vannak
rakva s szorgalmas munkások ugyan csak
igyekeznek, hogy ez a közhasznú vállalat
mielőbb készen legyen. A napokban már rövid
próbautat is tett az egyik gősmozdony s lassu
menetben végig haladt az aradáci-uton nagy
meglepetésére és bámulására a lakosoknak, a kik
előtt rendkívülinek tetszik, hogy a váoson
keresztül vasut jár. Az előmunkálatokkal a

A „TORONTÁL“ tárczaja.

Rózsika ideálja.

Írta: Bartóky Mariska.

I.

A mama nagyokat sóhajta panaszkodott:
— Hidd meg, hiába beszélnek neki, hogy
nem gyerek többé, hanem férjhez menendő lány,
vagy hallgat, vagy sirva fakad s úgy kér, hogy
engedjem megtalálni az ideálját. Azt keresi, de
még nem tudta lekötni senki, pedig elhiheted,
elégé körülrajongják.

Nina néninek fanyar, elégedetlen mosoly
ült az ajkán.

— Ez különös lesz, hogy épen Rózsikát nem
tudjuk férjhez adni. Hiszen már tizennyolc éves!
Hány éves voltál te, mikor esküdtél?

A kishes a kérdés intésze volt, egy elegáns,
kicsi, halvány arcú asszonyka, fáradt, kedvetlen
hangon felelt, a terrasz sarkából, hol a nádszék-
ben egészen elveszett:

— Tizenhét voltam, az esküvőm napján. —
Felállt, vékony karjait szétfeszítette s unottan
simitotta le a batisztruha gyűrött fodrát.

— Igen. — És milyen a Rózsika ideálja?

A mama meg a néni, egyszerre mondták:

— Meg fogjuk kérdezni!

Gyorsan felelt a kicsi asszony: Hagyják,
majd én.

Szerette volna hallani, ennek az egészséges
nagy gyerekeknek a gondolkozását.

Sejtette, hogy önálló lehet, mert a Nina
néni többi hugai nem voltak azok, de a tizen-
nyolcötvet nem is érték meg leányfejjel.

A gazdag özvegy legnagyobb gyönyörűsége
volt az összeházasítás s négy rokonlányt már
kitűnően férjhez adott, pedig szegények voltak
s épen azért nem értette a Horthy Rózsikát; szép
is, gazdag is s ő annyit örökölt még tőle,
mint a többi négy.

Egy új nótát dudolva, jött a delikvens,
fehér ruhában, széles kalappal a fején.

— Rózsika!

Hárman egyszerre szólították, de a kis
Helén volt a legügyesebb elfogni. Behuzta a
sarokba s vallatni kezdte. Eleinte suttogva ment,
de a Rózsika csengő, üde hangja nem hajlott
erre s vidáman felelgetett a kis szőke diploma-
tikus kérdéseire.

— Abá! Mondta egyszerre, felkacagva,
hiszen es gyóntatás! Milyen az ideálom?

Astán elkomolyodott, mintha megbánta
volna, hogy ezt az édes szót ily könnyelműen
profanálta. Édesen szép volt, a mint nagy szem-
eit félig lehunyva, réveteg tekintettel nézett a
távolba s mintha csak magának beszélne, szólt:

— Milyen? Talán nem is tudom! De igen.

— Magas és szőke, finom oldalszakállal, sötét-
kék szemekkel, görög orral. A kezei nagyon
finomak legyenek, a hangja halk, édes, kábitó,
jól játszon zenét s engem olyan nagyon szeres-
sen, mint én — őt. Ilyen szépeknek kell lennie.

A szőke asszony elégedetlen, ideges hangon
késbeszólt:

— Na ja, ez kívül; és belül?

Rózsika ránézett, olyan édes ostobasággal,
hogy a kis szőke felkacagott:

— Na, úgy értem, goromba legyen vagy
papucshős, bátor vagy félnék, szigorú vagy
gyöngéd, erőszakos vagy alázatos?

Rózsika még mindig nem szólt s az asszony
gunyos hangon, a mit a lány ugyan nem vett
észre, folytatta:

— Na, persze, olyan legyen, a ki a gon-
dolatot ellesse, a ki a tenyerén hordjon...

A lány szinte hálásan nézett a maliciózus
kis asszonyra, a mint halkán, bizonytalanul
felelt:

— Igen!

Az asszony összefogta a ruháját s lement
a kertbe: nagyon neveltségessék találta ezt a
nagy gyereket. No — gondolta — ennél mi
mindnyájan okosabbak voltunk. Nekünk tizen-
négyéves korunkig herceg kellett, művésznők
akartunk lenni, kinek lábainál egy világ hódol
s tizenhat-tizenhét éves korunkban Nina néni
férjhez adott egy kapitányhoz, Lottit — ügyvéd-
hez és így tovább. Ez tizennyolc éves s az a
fő, hogy szőke legyen és kék szeme. Ostoba!
Rózsika meg egyedül maradv, ábrándozott; a
legigazabb ábránd volt. Mégis csak szőkének
kell lenni s mihelyt először látják egymást, örök
szerelemmel egymásba szeretnek.

Igen, persze, hogy gyöngéd, jó lesz; nem

szomszédos községekben tulnyomólag elkészültek s valószínűleg már szeptemberben vigan fut végig az utcákon a vasut karsu mozdonya a hozzácsatolt vagonokkal.

— **Halálozás.** Mint őszinte részvétellel értesülünk, szivegy Rónay Mórioné urnő, Rónay Mórió, Torontálvármegye volt főispánjának özvegye, tegnap Kis-Zomborban elhunyt. A megboldogultban Rónay Emil kiszombori nagybirtokos hön szeretett édes anyját, Rónay Jenő főispán pedig nagynénjét gyászolja. A magas kort ért urnő valódi mintaképe volt a magyar nagy asszonyoknak s jó szívére még sokáig fognak visszaemlékezni a kieszombori szegények.

— **Az állami földmunkák és az aratás.** A földművelési miniszter az állami és társulati földmunkákat, amelyeknél a kubikosokon kívül mezőgazdasági munkásokat is alkalmaznak, aratás idejére, július havára beszüntette. Mivel azonban a különböző vidékekről jövő jelentések szerint az aratáshoz szükséges mezőgazdasági munkaerő teljesen elegendő, s a földmunkákhoz a kubikosok mellett nagyon használható mezőgazdasági munkások egy részének a földmunkáknál való alkalmaztatása az aratás menetét egyáltalán nem akadályozza, a miniszter felfüggeszti a rendeletet, s megengedte, hogy a szóbanforgó állami és társulati munkákat július 20-ikán újból megkezdjék.

— **Aratás.** Peng a kasza, nehéz sorokban dül a rend előtte, kövér fejű kévéket kötnek a marokverők, s a felrakott keresetek gazdag fizetést ígérnek. Javában folyik a mezőn a munka, s az Istenáldotta föld bőven ontja ajándékát. Gazda, munkás jókedvvel dolgozik, s a munka hevében homlokára üll verejtéket felszárítja a hűvös futó szellő. A héten már elhangzik a gőzgép éles füttye, s a cséplő sugását hordja a szél széjjel a határban, sok helyütt pedig új buzából sült kenyér felett mondja el a munkás esteli imáját „add meg a mi mindennapi kenyérünket.“ — Francfeldről jelentik, hogy az eddigi cséplések eredménye szerint az ideai termés közepszerűnek ígérkezik, holdankint átlag 7 mm. kapnak. Van azonban több gazda, aki 9 sőt 10 mm. is kapott. — Antalfavárról telefonálják lapunknak, hogy a próbacsépléseket tegnap eszközölték. Az eredmény eléggé kielégítő, a mennyiben az átlagos termés holdanként 7½ métermássa.

— **Törvényszéki orvosok mozgalma.** Az ország összes törvényszéki orvosakértői közös akciót terveznek, melynek célja az, hogy az igazságügyminiszteriumhoz beadandó közös memorandum kifejtésük kérelmeiket. Egyfelől a törvényszéki orvosok működési körének szabályozását, illetőleg megállapítását, másfelől a jelenleg érvényben levő miniszteri szabályrendeletnek a mai kornak megfelelő módosítását óhajtják.

is lehet más! Es akkor éjszaka egy elogás szabásu frakkba bujtatott valakiről álmodott, körülöngték a fenyves, nagy természet s másnap a park utain mindig ezt az alakot látta, a mint hosszú, könnyed léptekkel jön felé. Igen, ilyennek lenni.

II.

Egy napon meghozta a posta a hirt: Rózsika menyasszony!

Az ünnepélyes jegyváltásnak a Nina néni falusi kastélyába kellett lenni s a férjhez adott leányok, kiknek hercegek voltak az ideáljai, érthető érdeklődéssel várták a jegyesek jöttét, kik az utolsó vonattal érkeztek.

A szalonban várták őket s a papa és mama után belépett Rózsika a vőlegényével.

Hatalmas, sötét arcu, villogó szemű férfi volt: Rózsika olyan volt mellette, mint egy kicsi, nyíló virág s kicsi keze egészen elveszett a Gáthy László hatalmas tenyerei között.

A menyecskék sajongva, nevetgélve vették körül őket s míg egy része a vőlegényt foglalta le, a széke kis Helén elesipte Rózsikát.

Üde, baba arcát két tenyere közé fogta s hamarisan kérdeste:

— Rózsika és az ideál?

A leány gyönyörű szemeit rávetette a vőlegényére s a boldogságtól telített tekintettel nézett a szép fekete emberre s csodálkozó, kicsit dicsekvő, magyarázó hangon felelt:

— Hát hiánysik belőle valami?

Es utóbbira vonatkozólag felemlítésre érdemes, hogy a jelenlegi szabályrendelet még Mária Terézia korából való. A mozgalom élén dr. Minich Károly budapesti és dr. Fialowski Béla törvényszéki orvosok állanak. Utóbbi tevékenysége, melyet a torontálvármegyei orvosok egylete és nyugdíjintézménye körül kifejtett, elég garanciát nyújt arra nézve, hogy ezen legújabb mozgalom sem marad eredmény nélkül.

— **Sikkasztás Aradon.** Még be sem fejezték Aradon a bizonyító eljárást az adóhivatali sikkasztás ügyében — máris újabb sikkasztásról ad hirt a táviró: Krivány János árvaszéki pénztáros sikkasztotta el árvák reá bizott pénzét, mindössze oly nagy összeget, mely még a mai, sikkasztásokban bővelkedő korban is ritkaság. A szenszációs sikkasztás tegnap pattant ki és az egész városban óriási izgalmat és megdöbbenést keltett.

Krivány, miután családját Tusnádon épült díszes nyári lakába küldte nyaralni, ez évi június első napján két havi szabadságot kért hivatalában. E hó negyedikén Purmann József pénzügyminiszteri titkár, Krivány sógora Hamburgból pénzes levelet kapott, melyben 15 000 ft volt és néhány írott sor, melyben a sikkasztó arra kéri, hogy a mellékelt összeget küldje el családjának. A dolog gyanút keltett. Purmann átadta a levelet és a pénzt Szatmári aradmegyei alispánnak, ki viszont a megye főispánjának tett jelentést. Fábán László főispán erre elrendelte a rovincsolást. A vizsgálót megkönnyítette az a körülmény, hogy Almai Olivér, kinek vagyonát az árvaszék kezelte, nagykorúsitani kívánta magát s a vagyonára vonatkozó számadatokat a vizsgáló bizottság nem találta rendben. Ezen a nyomon indult a rovincsoló bizottság s csakhamar arra a meglepő felfedezésre jutott, hogy az Almai-örökösök vagyona, mely kétszázötvenkilencezer forint értékű földhatalintézetű kötvényekben volt elhelyezve s a melyet az árvaszék kezelte, eltűnt. Az árvák vagyonát képező értékpapírok csomagokba rakva heverték az árvaszék nagy tüzmentes szekrényeiben az egyes csomagokban csak fölül volt néhány kötvény, alul csupa értéktelen nyomtatvány és papír. A főispán nyomban jelentést tett e dologról az ügyészségnek, mely házkutatást tartott Krivány lakásán, de eredmény nélkül. A sikkasztó pénztáros a városban mindenki ismerte. Általában véve szolid tisztességes embernek ítélték, de már régóta rebesgették, hogy háztartására mesés összegeket költ. A rendőrség a sikkasztó arcképét valamennyi kikötővárosba elküldötte és nagy eréllyel folytatja a nyomozást, annál is inkább, mert a szükséges költségeket a megye és a város viselik. Az elsikkasztott örökség néhai Almai József alcisli dúsgazdag birtokos gyermekeinek, Almai József és Almai Olivér tulajdona volt. Almai József már nagykoru, Almai Olivért, aki jelenleg Angolországban utazik, most akarták nagykorúsítani.

— A pipasos kalap. Künt virradt éppen. A kapitányság kapuja alatt boldogan merengett közge a hivatali hatalomnak, — az eszterhaj szőlőn panaszoosan csevegett valami párjavesztett feleske, mikor éktelen robajjal megnyílt a kapuszárnya.

A rendőr ijedten rezzent fel s bámészkodva nézett arra a dult ábrázatu fiatal urra, aki lihegve zihálva állt meg előtte s egy helyes női kalapot tartogatott a kezében.

A rendőr törte meg végre is a beállott csöndet.

— Mi lesz? — kérdé udvariasan.

— Az őrmester urat keresem, — szólt ideges nyugtalansággal a jövevény.

A rendőr szótlannul mutatott az ajtó felé, aztán érzéssel ásitott, a fiatal ember meg nagy vehemenciával törtétt föl a garádjában. Nem is kopogott, szinte ajtóstól rontott be a szobába.

Az őrmester csodálkozással meredt rá; az ifju se szól, se beszél, fáradtan süppedt a kanapéra, maga mellé helyezve a haragos pipacsokkal ékes szalma kalapot.

— Őrmester ur — kezdé rövid szünet után — öngyilkosság történt.

— Ah, hol, mikor?

Az ifju nagy igyekezettel törölte az issadó homlokát és sebeseen pörgette a szót.

— Nem tudom hol, azt se tudom mikor, azt se, hogy ki ölte meg magát.

— De ilyet! — csodálkodik az őrmester.

— Igen, nem tudhatom, de önök ki fogják deríteni. Féliszékent a helyéről s nagy oszontációval tette az asztalra a cifra kalapot.

— Ime tessék, lássa?

Az őrmester hol a kalapra nézett, hol meg gyannusan fűrkészte a derék fiatal ur vonásait. Ő pedig nagy lélegzetet véve csak úgy egyszuszszal aprózta a szót.

— Jöttem a Bégaparton egymagam, jöttem kissé dudorászva, mulatás után. Elállt a szívem verése, amint a víz mentén megpillantottam ezt a lánykalapot, mert lánykalap ugye?

— Igen, nos?

— Nos? Ön még kérdi? Természetesen találja, hogy egy lány a Bégába ugrott.

... Astán elveszette az őrmestert arra a helyre, ahol a kalapot lelé. Minthogy pedig az összmönarchiában csekélyebb viz nem lehet folyóban, mint ott azon a bizonyos helyen és közelvidéken, az öngyilkosság iránt „alapos kétségek merültek föl.“

Es a vadvirágos, bájos kalapot most a rendőrség a ritkaság gyűjteményében őrzi, a kedves portékát pedig elkönyvelték, mint valami szörnyű bűnjelét. Es most nagyon kíváncsiak a rendőrség emberei, vajjon hogyan, honnét, kitől, mikor került az a helyre lánykalap a susogó Bega virágos partjára.

— **Ellített vasuti pénztáros.** A tavaszszal mi is megemlékestünk róla, hogy Konkolics Józsefet, a nagyszentmiklósi vasuti állomás pénztárosát egy régebbi sikkasztás miatt letartóztaták. Konkolics József bűnös manipulációját a Száva melletti Bródon végezte annak idején, amikor az ottani vasuti állomáson pénztárnokoskodott. Úgyes hamisításokkal és csalásokkal sikerült neki jó darabig elleplezni a kincstári pénzek hiányát és ezt csak akkor fődöték fel, amikor már Konkolicsot áthelyezték. Vidám, tékozló életet élt a magáról megfélekedezett vasuti hivatalnok a kincstár pénzből, amiből igen nagyokat markolt. Ugy, hogy a hiány, mikor észrevették, több volt már 3000 fetnál is. Zimonyból érdekes részleteket kapunk most ezen eltévelyedett fiatal ember bródi életéről, mely folytonos dözsölésben folyt. Orlykor egész orgiákat rendezett és mikor elfogták, senkit sem lepett meg ez, mert előre sejtették, hogy rossz vége lesz a túlköltekező fiatal embernek. Mint tudósítónk jelenti, most ítélt a bíróság a sikkasztó és csaló vasuti hivatalnok fölött. A pozsgái törvényszék elé állították a szerencsétlen fiatal embert, akit bűnéért két évi fegyházra ítélték bírái. Konkolics ezenkívül még egy ítélet alá esett. Tartalékos tiszt volt és a rangjától is megfosztották.

— **A bika tragédiája.** Gyönyörű szép állat volt Paucsova város bikája. Büszkén, akár egy souverain járkált alattvalói között teljes tudatában pompás alkataának és erejének. Mint mondani szokták, ő uralta a helyzetet s még távolról sem túrt meg vetélytársát. Irigy szemmel nézte a daliás bika egyre szaporodó diadalait az ifju bika, a ki csak most serdült fel, de még sokkal ügyetlenebb volt, semhogy kiüthette volna a nyeregből szerencsésebb társát. Sokat törhetette bika-fejét rajta, hogy mit csináljon? Semmi elfogadható terv nem ötlött eszébe; a nyílt verekedés veszélyes lenne, mert csak ő húzza a rövidebbet s betört bordákkal feküdni nem éppen a legkellemesebb szórakozás, különösen ha tudja az ember, hogy a vetélytársa okozta vesztét. Az ifju bika azonban sokkal ravaszabb állat volt, semhogy abba hagyta volna titkos terveit. Egy alkalommal alattomosan tört az öreg élete ellen és gonosz fondorlattal megsebezte ott, a hol a legérzékenyebb. És itt kezdődik a bika tragédiája, mert nem sokára ökor lett belőle. Ha pedig valaki vén korában válik ökorrré, az már nagyon szomorú dolog.

— **Védekezés a hesszeni légy ellen.** A földművelésügyi miniszter tekintettel arra, hogy a hesszeni légy az ország több részében ez évben is még elég jelentékeny károkat okozott, rendeletet intézett a törvényhatóságokhoz, melyben felhívja, hogy az esethen, ha a hesszeni légy ez évben is fellépett volna, a csalogató vetések alkalmazásának módját a vármegyei gazdaközönségének a lehető legkiterjedtebb módon hozza tudomására és a védekezési eljárás pontos végrehajtását a legszigorúban ellenőriztesse.

— **Meggyilkolt házaloné.** Zsombolyáról jelenti levelezőnk: Kis Komlós és Szolter torontálmegyei községek közt az országúton tegnap délután a kis-komlói tehénpásztor vérében fetrengve találta Weiszné—Gröss Eugénia bajai illetőségű pecsétszappan-készítő és ruhatisztító házaloné. Az asszony csak annyit tudott mondani, hogy egy ember megszurta, aztán a szava elállt. A tehénpásztor jelentésére Kis-Komlós község jegyzője egy esküdttel a helyszínére sietett, ahol az asszonyt eszméletlen állapotban találta. Bevitték a zsombolyai kórházba s itt két óra mulva meghalt. A boncolás kiderítette, hogy Weisznének székkel többször a testébe szurtek s a szurások következtében beállott elvérésnek lett az áldozata. Okiratain kívül egy krajcárt találtak nála. A zsombolyai rendőrség ma reggel letartóztatott egy kóbor férfit meg egy nőt, akikről kiderült, hogy tegnap Zsombolyán a házalonéval pálinkáztak. A letartóztatott férfi ruhájában 99 forintot találtak elrejtve. Valószínűnek tartják, hogy ezek követték el a gyilkosságot.

— **Illés napja.** A nyárnak is meg van az ő — ha nem is fagyos, de vészdelmes szentje. A néphit ugyanis úgy tartja, hogy Illés napján rendkívüli nyári zivatar szokott lenni. Szerdán lesz Illés napja és hogy mennyiben vág be — a szerda titka.

— **Vérengző kerékpár.** Szaján torontál-megyei községből írják, hogy a napokban ott szerencsétlenül járt a kis tíz éves Brumer Nándor. Unokabátyja, Kindermann Jenő kerékre föl akart kapaszkodni a kis fiu, miközben jobb lába-feje a lánco fogaskerekeibe került és a szó szoros értelmében levágta mind az öt ujját. A szerencsétlenül járt kis fiu orvosi kezelés alatt áll.

— **Késelés a buzaföldön.** Karlován abból élt a két Deszkov testvér, hogy éjjelenként kirándultak a buzaföldekre s a szociális vagyongoszáts elvénél fogva megdészmálták a kereszket. Radozov Glisa mezőőrnek rég fájt a foga a tolvajokra s a napokban meg is csipte őket. Heves harca fejlődött ki ekkor a tolvajok és a mezőőr között, a mi azszal végződött, hogy Deszkov Kariton kétszer a hasába és egyszer a mellébe szurt Radozovnak. A sérülések súlyosak.

— **Ingyen táviratozás elveszett tárgyakért.** A vasuton elhagyott tárgyak nyomozása érdekében váltott táviratok tekintetében a kereskedelemügyi m. kir. miniszter a napokban a közönségre nézve nagyon fontos elvi határozatot hozott. Elrendelte ugyanis, hogy a vasutállomásokon, vagy vasuti kocsikban elhagyott tárgyak nyomozása érdekében váltandó táviratok a vasuti állomások által díjmentesen kezeltesse. Utasította tehát a vasuti közlegeket, hogy az elhagyott tárgyak feltalálása érdekében a közönség részéről hozzá érkezendő akár szóbeli, akár írásbeli megkeresések alapján, a szükséges lépéseket szonnal tegyék meg táviratilag is. Ezt a határozatot kollegájával, a cs. kir. osztrák vasuti miniszterrel is közölte, ki az eszmét magáévé tette és a kedvezményt Ausztriára is kiterjesztette. A két miniszterium azután megállapodott, hogy az osztrák vasutak állomásain a magyar vasuti állomásokra, vagy viszont feladott ilyenmü táviratok szintén díjmentesek legyenek.

— **Lövöldöző dísnó.** A dísnó sok mindent szokott csinálni, hiszen azért dísnó, de a lugosi dísnók tul tesznek összes kollégáikon, mert sok immár nem elégszenek meg eddigi szerepükkel, hanem különbek akarnak lenni a többieknél. Lugoson ugyanis egy román ember udvarában, a gazda vadászfegyverét egy lépcső alján a falnak támasztva, az eresz alatt hagyta. Az udvaron két természetes dísnó tartotta éppen reggeli sétáját. Az egyiket rossz végszete után a fegyver közelébe vitte. A fegyver szijába után vagy a dísnó szépen kifejlődött ormánya, vagy a lába beleakadt. A „gondatlan” dísnó ezzel mitem törődve, folytatta sétáját s a fegyvert magával huzta. A fegyver után elült s a golyó az udvaron gyanútlanul sétáló másik dísnót oly szerencsétlenül találta, hogy rögtön szörnyet döglött. Az eset dísnó-körökben nagy részvétet kelt.

Sport.

— **Professzionisták és amatőrök.** A „Délvidéki Sport” legutóbbi számában vezér cikket szentel a július 3-iki nagybecskereki kerékpárversenynek, mint a mely első volt magamemében a Délvidéken. A szép cikkben van egy figyelemreméltó passzus, a melyben a cikk írója felhívja az egyesületeket, hogy legyenek óvatosak, mikor arról van szó, kinek adnak amatőr igazolványt. Lám a becskereki verseny után is föltűnt, hogy egy gyár már hétfőn reggel tudta gépei diadalát, noha ninosen Nagybecskereken képviselője. Részünkről azt jegyeztük meg, hogy nekünk is föltűnt a dolog, annál inkább, mivel már a verseny napján is hallottunk olyas nyilatkozatokat, mintha professzionista került volna az amatőrök közé. Megerősítette csak a gyanunkat a kerékpár-sporttal leginkább foglalkozó fővárosi lapnak, a „Magyar Ujság”-nak hétfői száma, a mely egy egész hasábon keresztül hirdette, hogy az összes nagybecskereki első díjakat Adria gépen vitték el. Hogy miképpen került bele a hirdetés a lapba, azt nem tudjuk, de elmondjuk, hogy miképpen kerülhetett:

A verseny tudvalevőleg este 8 óra táján ért véget, a „Magyar Ujság” hétfői száma pedig délelőtt 9—10 óra táján jelenik meg. Most ha a gyárnak képviselője lenne a városban, az semmi esetre sem tudósítaná a céget hétfő reggelénél előbb, a hirdetés azonban mégis benne volt a lapban, a miből az következik, hogy csakis olyan ember küldhette, a ki fel tudta fogni, milyen gyorsaság kell ahhoz, hogy egy vasárnap este történt esemény meg legyen reklámozva a hétfőn korán délelőtt megjelenő lapokban. A gyárnak ugyanis el kell még mennie a lap kiadóhivatalába, a hol pedig nincs minden percben készen egy üres hasáb. Azért nagyon is valószínűnek látszik, hogy valaki a versenyen résztvevők közül, teljesen mérlegelve az időt, idejekorán sietett világgá kürtölni a gépe diadalát. Azért részünkről is figyelmeztetjük az egyesületeket, hogy ugyancsak nézzék meg ezentul, ki az amatőr és ki nem?

— A „Pécsi Bleikle-Club” f. hó 10-ére hirdetett versenye azon okból, hogy Száríts, Délmagyarország bajnoka, ki training közben karját kifecamította, nem mérkőzhetik Lauberrel, Magyarország bajnokával, s mi a verseny érdekességét is csökkentené, július 31-ére halasztatott.

— **A kerékpár és a láb.** A Lugoson megjelenő „Lugosi Zeitung” egy nagyon érdekes, de indiscret kérdést vetett fel kerékpározó olvasónői részére. Laptársunknak ugyanis valaki azt mondta, hogy a kerékpározás által a lábak tulajsgosan megnőnek, különösen elszélesednek. A beérkezett válaszokból ezen tényt absolute nem lehet konstatálni és igazságához nagyon sok szó fér, mert ha ez tényleg úgy volna, a nyolc, tíz, sőt tizenöt év óta kerékpározóknak már valóságos ladik lábainak kellene lenni. Az a kerékpározó hölgy, a ki pár hónapi pedáltiprás után nagyobb cipőt kénytelen venni, annak a kerékpározás valószínűleg oly jó egészségügyi szolgálatot tesz, hogy nem a pedál a láb nagyobbodásának okozója, hanem talán a testi súly és erő fejlődése. A piskóta láb bármédig hajtja a kereket, marad az piskótának tovább is.

Táviratok.

A miniszterelnök ltthon.

Budapest, július 18. (A „Torontál” eredeti távirata.) Báró Bánffy Dezső miniszterelnök ma Bécsből, hol az ő Felsőge személye körüli ügyek elintézése végett tartózkodott, ma Budapestre érkezett.

A vámtarifa ankét.

— IV. nap. —

Budapest, július 18. (A „Torontál” eredeti távirata.) A vámanként mai napján Bacher malomiparos az olcsó szállításért száll sikra, míg Mandello közgazdasági író a külön vámterületről vár jó eredményeket. Rubinek, az O. M. G. E. titkára fél az Ausztriával való vámháborútól, Bernáth István szerint a külön vámterület első sorban a mezőgazdaságot károsítaná. Bedő Albert szerencsétlenségnek mondja, ha Ausztria arra kényszerítene minket, hogy iparunkat külön rendezzük be. Lázár Pál tanár mindazon cikkek védelmét kéri, melyeket a belföldön állítanak elő. Deil, a kassai kereskedelmi kamara titkára az önálló vámterületet óhajtja az Ausztriával kötendő szerződésnél egyetemben. Hatvani Deutsch szerint nem szabad az osztrák ipart tulbecsülni. Szmalovszky Valér országgyűlési képviselő a békés megoldás híve.

A kereskedelmi államtitkár.

Budapest, július 18. (A „Torontál” eredeti távirata.) A Vörös László lemondása következtében megüresedett államtitkári állásra, mint a félhivatalos O. É. jelenti, Schmidt Józsefet, a szabadalmi hivatal elnökét nevezik ki.

Az aradi panama.

Budapest, július 18. (A „Torontál” eredeti távirata.) Aradról telegrafálják, hogy a legutóbbi sikkasztás még mindig izgalomban tartja a közönséget. Ma érkezett meg a hamburgi rendőrség távirata, mely szerint ott Kriváynak eddig nyomára sem akad-

tak. Aradon a tegnapi és mai nap folyamán számos kihallgatás és több rendbeli házkutatás történt. Az elsikkasztott árva-pénzekért úgy kárpótolja magát a vármegye, hogy az összeget két százalékos pótdóként kivetik a megye lakosságára.

Zola pöre.

Budapest, július 18. (A „Torontál” eredeti távirata.) Párisból jelentik: Cavaignac hadügyminiszter lemondással fenyegetőzik, ha a lapok nem hagynak fel az egyes miniszterek által inspirált támadással. Zola pöre egyébként ma sem fejeződik be; Labori védő ugyanis kérni fogja, hogy halasszák el a tárgyalást addig, a míg Eszterházy őrnagy ügye befejezést nyer.

A háboru.

Budapest, július 18. (A „Torontál” eredeti távirata.) Santiagóból jelentik, hogy a spanyol helyőrség ma elhagyta a sáncokat és az amerikaiak bevonultak a városba, egyidejűleg levették a spanyol lobogót, kitűzve helyébe az amerikaiat.

Budapest, július 18. (A „Torontál” eredeti távirata.) Washingtonból érkezik a híre, hogy a katonai tanács azt a nézetet vallja, mikép most Puertoricót kell megtámadni, a partokra pedig Watson hajóraját küldeni.

A tőzsdéről.

Budapest, július 18. (A nagybecskereki Lloyd-társulat távirata.) Buzában a kínálat javult, vételkedv lanyha, forgalom 14.000 mm., az árak 30—40 krral olcsóbbak. — Kötetett:

Buza szeptemberre	8.42 — 8.43
Tengeri 1899 májusra	4.23 — 4.25
Tengeri 1898 júliusra	5.10 — 5.12
Tengeri augusztusra	5.10 — 5.12
Zab szeptemberre	5.60 — 5.62
Repeze augusztusra	12.00 — 12.10

VASUT-ÜGYEK.

90213/98 sz. Magy. kir. államvasutak. Hirdetmény.

A magy. kir. államvasutak igazgatóságától vett értesülés szerint a bécsi jubileumi kiállítás alkalmából f. é. július hó 1-től október hó 8-ig Budapestről 8 napig, Arad, Brassó, Eszék, Fiume, Kolozsvár, Gyagyzeben, Nagyvárad, Pécs, Szabadka és Szegedről pedig 14 napig érvényes, Bécsbe és vissza szóló mintegy 20%-al mérsékelt áru II. oszt. gyors-, valamint II. és III. oszt. személyvonatu menettértei jegyek fognak kiadtni egy bécsi jubileumi belépti jegyeknek 35 krért való egyidejű hozzáváltása mellett, megjegyezvén, hogy ezen belépti jegyek oly napon is érvényesek, a melyen esetleg magasabb belépti díj fizetendő.

A Budapestben tul fekvő állomásokon kiadandó menettértei jegyekre nézve megjegyeztetik, hogy azokkal az utazás Budapestben a jegy érvényességi tartamán belül tetszés szerinti időre úgy menet mint jövetkor megszakiatható.

A menettértei jegyek árai az illető személypénztároknál kifüggesztett menetdíj táblázatból kivehetők.

Budapest, 1898. június hó 28-án.

Az igazgatóság.

(Utányomat nem díjaztatik.)

74.803/98.

C. I.

M. kir. államvasutak.

Hirdetmény.

Reexpeditionális kedvezmény a szombathelyi mezőgazdasági takaré- és hitelbank-részvénytársaság szombathelyi nyilvános tárházába betárazott gabona stb. küldeményekre nézve.

A szombathelyi mezőgazdasági takaré- és hitelbank-részvénytársaságnak Szombathely állomással sinösszekötésben álló szombathelyi nyilvános tárházába vasuton érkező és onnan vasuton továbbítandó gabona, hűvelyes, olajmag, olajpogácsa és örlemény küldeményekre nézve, teljes kocsirakományokban való szállítás esetén, az osztrák-magyar monarchia tárházaiában betárazott és onnan reexpeditionális küldemények kezelésére és elszámolására 1899. február hó 1-től érvényes határozományok fentartása mellett, 1898. évi augusztus hó 1-től a reexpeditionális kedvezménye, vagyis az eredeti feladási állomástól a végleges rendeltetési állomásig a további idején fennálló közvetlen díjtétel alkalmazása az alábbi feltételek és módoszatok mellett és

pedig egyelőre a m. kir. államvasutak állomásainak egymásközi helyi forgalmában engedélyeztetik.

A reexpeditio kedvezménye általánosságban csak oly viszonylatokban elszállítandó küldemények után nyer alkalmazást, a mely viszonylatok forgalma a fennálló irányítási szabályok értelmében Szombathelyen átvezetettik.

A reexpeditio kedvezménye csak akkor nyer alkalmazást, ha az illető küldemények a szombathelyi mezőgazdasági takarékos- és hitelbank-részvénytársaság szombathelyi nyilvános tárházaira címezvők és ez által a betárolás napjától számított 12 hónapon belül továbbítás céljából újból feladatnak. Meg van azonban engedve a fuvarleveleken azon céget is megnevezni, mely tulajdonos, illetve közvetítő gyanánt szerepel.

A közvetlen díjtételeken kívül reexpeditionális illeték gyanánt 100 kg.-ként 6 fillér számítottatik.

A reexpeditio kedvezményéből kizárvaik oly küldemények, melyek utirányelőrassal ellátott fuvarlevelekkel adatkak fel.

A reexpeditio kedvezménye rendszerint a küldeményeknek a közraktárakból való továbbítása alkalmával rovatolás útján alkalmaztatik és pedig a Szombathely állomás által a küldemények beérkezése alkalmával kiállított rovatlap-kivonatok alapján, melyeknek a tárházi gondnokság azon írásbeli megkeresésével kell ellátva lenniök, hogy a közvetlen díjtételek alkalmazása mellett továbbittassanak.

Egyebekben a küldemények betárolására, valamint a reexpeditionális kedvezmény alkalmazására és a szállítási díjak kiegyenítésére nézve a tárházakban betárolt és ott reexpediált küldemények kezelésére és elszámolására vonatkozó 1889. év február hó 1-től érvényes fentidőzött határozmányok mérvadóak.

Budapest, 1898. évi június hónap.

A magy. kir. államvasutak igazgatósága.

(Utánnomat nem díjartatik.)

Hirdetések.

Csenel járás főszolgabírája.

3571 szám. 1898.

615-3.2

Pályázati hirdetmény.

Gyertyámos községében nyugdíjazás folytán türesedésbe jött jegyzői állásra ezennel pályázatot nyitok.

A jegyző javadalmazása a következő:

- a) készpénz fizetés . 514 frt 20 kr.,
- b) napi átálány . 70 " "
- c) fa átálány . 40 " "
- d) széna átálány . 40 " "
- e) szalma átálány . 40 " "
- f) sertés átálány . 40 " "
- g) gyertya átálány . 15 " "
- h) a községi árwapénztári könyvek és számadás vezetéseért 120 frt,
- i) 4340 liter buza megváltási átálány 250 frt,
- j) természetbeni szabad lakás, mely áll: 4 szoba, 1 előszoba, 1 konyha, 1 cselédszoba, 1 éléskamra, 1 mosókonyha, 1 felszer, 1 ló- és 1 szarvasmarha istálló, 1 pince, padlás, 1 sertés ól, a községéhez tartozó udvar és kertből,
- k) a jegyzői lakás és a hozzátartozó mellékhelyiségek jókarban tartásáról a község tartozik gondoskodni és a tisztántartáshoz a szükséges anyagot előállítani,
- l) a magánmunkálatokért a szabályrendeletileg megállapított díjak szedhetése,
- m) anyakönyvvezetővé leendő kineveztetése esetén 80 frt tiszteletdíj.

Megjegyzem, hogy a fent kintüntetett jegyzői fizetés leszállítása iránt a községi képviselőtestülethez előterjesztés van téve és hogy annak tárgyalása folyamatban van.

Felhivom pályázni óhajtókat, miszerint szabályszerűen felszerelt s eddigi működésüket kintüntető kérvényüket hozzám f. évi augusztus hó 25-ig nyújtsák be.

A választás határnapja pályázókkal külön fog közöltetni.

Csene, 1898. évi július hó 13-án.

Uzbasich Gáspár,
főszolgabíró.

Alibunár főszolgabíróságától.

5719. kig. szám 1898.

617-3.1

Pályázati hirdetmény.

Az alibunári gyepmesteri állás, melylyel 200 frt fizetés, egy segéd után 100 forint, lótarási átálány címén 100 frt, szabad lakás és a megyei szabályzat szerint biztosított illetmény jár, helyettesítés útján betöltetik.

Annak kijelentése mellett, hogy a gyepmester működési köre az egész járásra kiterjed, felhivatnak mindazok, kik ezen állást elnyerni óhajtják, hogy a szakavatottságot igazoló okmányokkal felszerelt kérvényeiket ide július hó 28-ig benyújtsák.

Alibunáron, 1898. évi július hó 12-én.

Kajtár,
főszolgabíró.

Béga-Szent-György község előljáróságától.

963. szám. 1898.

616-3.1

Hirdetmény.

A béga-szent-györgyi nagy korcsma és vendéglő 1898. évi július hó 31-én délelőtt 9 órakor a község házában tartandó nyilvános árverésen 1898. évi október hó 1-től 1901 év végéig terjedő időre haszonbérbe adatik.

Kikiáltási ár évi 1000 frt bérösszeg, melynek 10%-a bánatpénzül az árverés előtt leteendő.

Közelebbi feltételek a jegyzői irodában a hivatalos órák alatt betekintheők.

Béga Szent-Györgyön, 1898. évi július hó 16-án.

Az előjáróság.

Ház bérbeadás, esetleg eladás.

Az uri-utcában fekvő volt Schuwert-féle, jelenleg Matiegka őrnagy ur által lakott, nagy udvarban álló földszintes ház f. évi november hó 1-től kezdve bérbe adandó vagy előnyös feltételek mellett eladandó.

A főépület 4 lakószobából és a szükséges mellékhelyiségekből áll; a melléképület 2 szobát tartalmaz.

Bővebb felvilágosítást nyújt a tulajdonos

598-3.3

Torontálmegeyi takarékos- és hitelbank.

2110/1898.

611-3.2

Árlejtési hirdetmény.

Kis-Zombor község által építendő 4 osztályú községi iskola — a esetleg egy tanítóilak — építkezési munkálatainak biztosítása céljából a folyó évi július hó 28-ának d. e. 9 órájkor Kis-Zombor község tanácsstermében nyilvános szóbeli árlejtés fog tartatni.

Az összes építkezési költségek a község által természetben szolgáltatandó téglá, mész, homok és föld anyagokon kívül az előirányzat szerint 5200 frtot tesznek ki, melynek 5%-a biztosítékul az árverés megkezdése előtt a községi pénztárba lefizetendő.

A tervek, költségvetés és feltételek a hivatalos órák alatt a jegyzői irodában betekintheők.

Kis Zombor, 1898. július 14.

Az építkezési bizottság.

SZIVATTYUKAT
házi, ipari, mezőgazdasági. építkezési és egyéb nyilvános célokra kéz-, járgány és erőhajtásra,

TÜZFECSKENDŐKET
városi, községi, gazdasági és gyári tűzoltóságoknak,

harangokat és harangállványokat

templomok, iskolák stb. részére.

Büzmentesen működő pócegdör tisztító készülékeket, utcai öntöző-kocsikat, sarkaparókat

készít és ajánl a

BUDAPESTI SZIVATTYU- ÉS GÉPGYÁR
RÉSZVÉNY-TÁRSASÁG (ezelőtt WALSER FERENC)

BUDAPEST, VI., KÜLSŐ VÁCI-UT 45.

126-40.25

— Árjegyzőkek és költségvetések ingyen és bérmentve. —

1898. Ujdonságok

raktáron

275 28.20

WAFFENRAD (SWIFT), STIRIA stbból
eredeti angol és amerikai gyártmányok.

Lánc nélküli

kerékpár!

„GAAOLIN“ nélkülözhetetlen minden kerékpárosnál, szeg stb. nem árthat többé a guminak. Kizárólagos képviselő

Torontálmegeye részére:

NOVÁK J. C.

NAGY-BECSKEREKEN.

Naponta oktatás a pályán.

Nyomatott Pleits Fer. Pál kiadónál, Nagybecskereken.